Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Kiitän mahdollisuudesta saada lausua Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksen (Mitpa) puolesta perustettavana olevaa Ruokavirastoa koskevasta lainsäädännöstä (HE 8/2018 vp.).
Ruokavirastoa perustettaessa on tarkoitus siirtää Ruokavirastoon se osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksen toiminnasta, joka tuottaa it-palveluita muille kuin Maanmittauslaitokselle itselleen. Tämä MML:n tuottama it-palvelutuotanto siirtyy täten osaksi Ruokaviraston omaa tietohallintoa. Tämän lisäksi Ruokavirasto tulee tuottamaan muita tietohallinnon palveluita maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan virastoille ja laitoksille sekä muille julkisia tehtäviä hoitaville tahoille. Näitä ovat lähinnä MMM:n Luonnonvaraosaston kala- ja riistatalouden järjestelmät sekä Luonnonvarakeskus (Luke) tilastotoimintaan liittyvät it-palvelut.

Ruokaviraston syntyminen sekä siihen liittyvä tietojärjestelmien siirtyminen osaksi Ruokavirastoa on hyvä asia. Mavin ja Eviran tietojärjestelmiä on yli 20 vuoden ajan hoidettu keskitetysti ensin Tikestä (Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus) käsin ja nyt viimeiset kolme vuotta Maanmittauslaitoksesta. Tietojärjestelmillä on keskeinen rooli Ruokaviraston toiminnalle. Maataloustukien haku, valvonta ja maksujärjestelmä (Tukisovellus) tulee olemaan kriittinen osa Ruokaviraston toimintaa. Vuonna 2015 alkaneen maatalouden ohjelmakauden mittavat muutostyöt ovat edelleen käynnissä ja uuden ohjelmakauden suunnittelu alkamassa. Edellisen ohjelmakauden muutoksen laajuutta kuvaa se, että Eu antoi jäsenmaille lisäaikaa maksuille lokakuun 2016 puoliväliin saakka. Tähän ei Suomessa tarvinnut mennä vaan tuet maksettiin mediahälystä huolimatta sovitussa aikataulussa kesäkuun 2016 loppuun mennessä. Tämä oli yksi osoitus hyvin toimivasta ja systemaattisesti kehitettävästä työstä maa- ja elintarvikehallinnon tietojärjestelmien osalta. It-osaaminen on pystytty paineista huolimatta jatkuvasti pitämään korkealla tasolla.

Ruokaviraston syntymisen myötä voidaan maa- ja elintarvikehallinnon tietojärjestelmien kehittämistä jatkaa viraston sisäisenä toimintana. Suuria muutoksia tietojärjestelmiin ei ole tarpeen yhdistymisen myötä tehdä, koska järjestelmät noudattavat jo nyt yhteistä arkkitehtuuria ja yhteisiä menetelmiä. Yhden luukun periaatteen aikaansaaminen tietohallinnon puolelta on tekninen muutos ja vaatii suuren tietojärjestelmätyön sijaan lähinnä Ruokaviraston päättäjien yhteisen tahtotilan. Riskiä tietohallinnon toiminnan jatkumiselle ei ole, mikäli nykyisten it-osaajien siirtyminen Ruokavirastoon turvataan. Tämänhetkinen it-osaajien ylikuumentunut tarve digitalisaation kiihtyessä vie jatkuvasti hyviä osaajia muualle. Ruokaviraston tulee pystyä näyttäytymään it-osaajille mielenkiintoisena ja nykyaikaisena työpaikkana, jossa edelleen it-osaajat voivat kehittää ja kehittyä. Osaamisesta pitää osaltaan huolen nyt Ruokavirastoon siirtyväksi suunniteltu tietohallinnon osaamispohjainen organisaatio sekä yksityisen sektorin it-osaajien osaamispohjainen hankintatapa. Osaamispohjaisessa mallissa it:n avainosaaminen pidetään Ruokaviraston sisällä ja yksityiseltä sektorilta ostetaan osaamista kulloinkin käsillä olevaan tarpeeseen. Näin yksityissektorin tuoretta osaamista voidaan jatkuvasti tuoda Ruokaviraston omille it-osaajille.

Pääjohtajan ja hallintojohtajan valinnalla on Ruokaviraston kannalta keskeinen merkitys. Mavin, Eviran ja Maanmittauslaitoksen erilaisten kulttuurien kohtaaminen tulee pystyä saamaan onnistuneesti alkuun. Samoin pääjohtajan tulee huolehtia digitalisaation edistämisestä. On tärkeää, että Ruokavirasto pystyy heti alkuaskeliltaan näyttäytymään uudenajan virastona, josta huokuu modernit työn tekemisen mallit, kuten monipaikkainen työympäristö ja nykyajan haasteisiin vastaavat digitaaliset palvelut.

Helsingissä 6 maaliskuuta 2018

Päivi Kasurinen
Johtaja, Asiakasratkasut
Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskus